

สพฐ. จัดระบบตัวชี้วัด ลดภาระครู ถ่ายทอดการจัดกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน

นำเสนอเมื่อ : 6 ก.ค. 2566

วันที่ 4 กรกฎาคม 2566 นางเกศทิพย์ ศุภวานิช รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รองเลขาธิการ กพฐ.) เป็นประธานการประชุมสื่อสารสร้างความเข้าใจการนำตัวชี้วัดองค์รวม และตัวชี้วัดองค์ประกอบย่อยสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่ และระดับสถานศึกษา จัดโดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักทดสอบทางการศึกษา และหน่วยศึกษานิเทศก์ สพฐ. มีผู้เข้าร่วมประชุมและเสวนาในการสร้างความเข้าใจ ประกอบด้วย รศ.ดร.ศิริเดช สุชีวะ คณะกรรมการ กพฐ. นายวิชาญ ทรัพย์สมบัติ ผอ.สวก. รก.ทปช.สพฐ. นางสาวชยพร กระจ่างทอง รอง ผอ.สวก. นางสาวจรรยาตรี แจบไธสง นางสาวณัฐา เพชรธนู รอง ผอ.สทศ. และนายเอกสิทธิ์ ปิยะแสงทอง ผอ.กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สวก. โดยมีนายสมเจตน์ พันธุ์พรม ศึกษาานิเทศก์ ศึกษานิเทศก์ สพฐ. เป็นผู้ดำเนินรายการ และมีผู้เข้าร่วมรับฟังทุกสังกัด กว่า 120,000 คน ผ่านทางช่องทาง Facebook OBEC Channel และ Youtube OBEC Channel 2

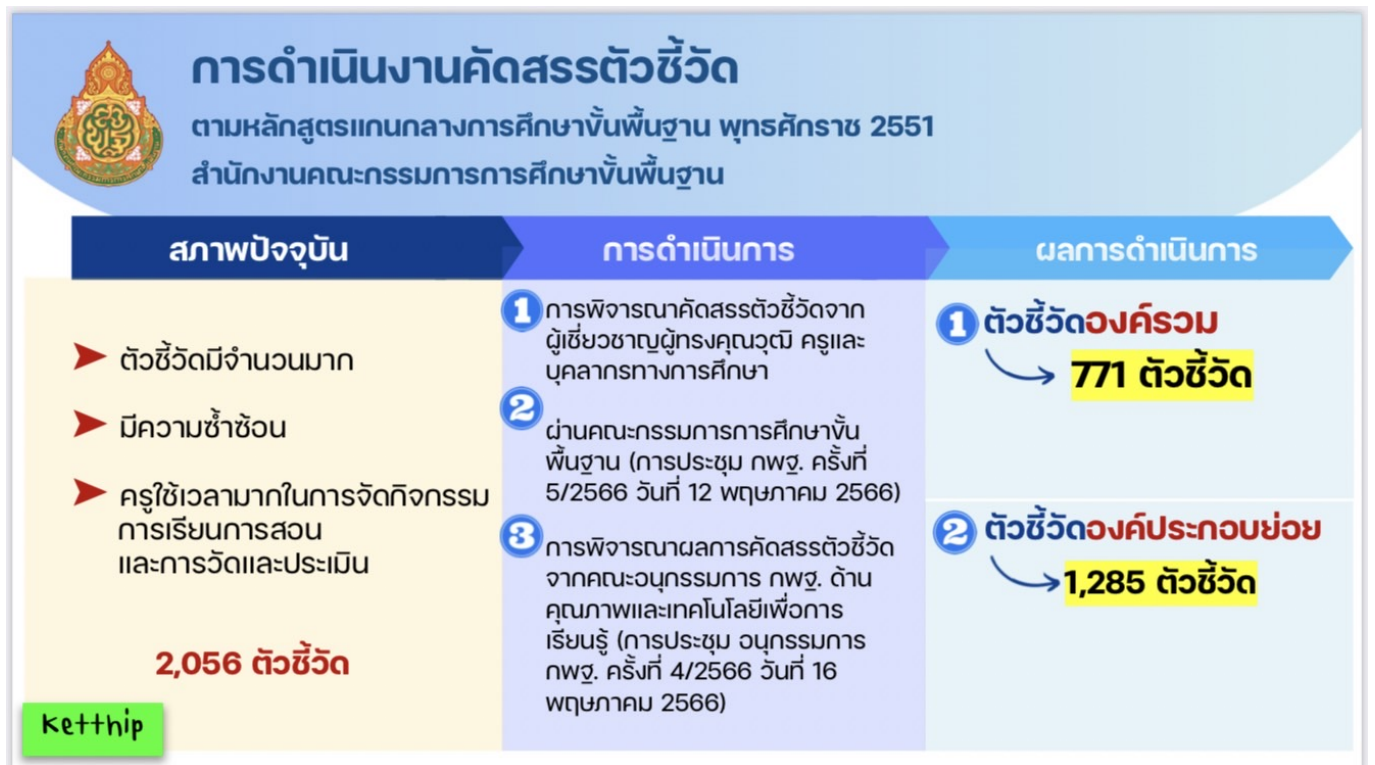
การประชุมในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจแนวทางในการนำตัวชี้วัดที่ผ่านการแยกประเภทแบบรวมกับย่อย ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยได้นำเสนอให้เห็นสภาพปัจจุบันของการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งมีตัวชี้วัดจำนวนมาก 2,056 ตัวชี้วัด และยังมีข้อขัดข้องในการนำไปใช้ลงสู่การปฏิบัติ อีกทั้งยังมีข้อจำกัดในการนำไปออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล จึงได้มีการดำเนินการโดยการพิจารณาจัดประเภทตัวชี้วัดจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปสู่การพิจารณาจากคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เห็นชอบการคัดสรรและการจัดกลุ่มตัวชี้วัด ซึ่งกลุ่มตัวชี้วัดที่สำคัญใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และวัดประเมินผลแบบองค์รวม จำนวน 771 ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดองค์ประกอบย่อย จำนวน 1,285 ตัวชี้วัด ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และดูผลการพัฒนาของผู้เรียนจากการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสำคัญ

นางเกศทิพย์ ศุภวานิช กล่าวว่าการจัดกลุ่มแบ่งประเภทตัวชี้วัดจะทำให้การนำไปใช้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นโดยแบ่งออกเป็น ตัวชี้วัดองค์รวม 771 ตัวชี้วัด ซึ่งในการวัดและประเมินผลจะมีการจัดกิจกรรมหรือทักษะของพฤติกรรมที่มีตัวชี้วัดองค์ประกอบย่อย จำนวน 1,285 ตัวชี้วัด อยู่แล้ว จึงทำให้ง่ายและไม่เป็นภาระสำหรับการนำไปใช้ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องของชิ้นงาน ใบงาน จะใช้เพียงตัวชี้วัดองค์รวม ส่วนตัวชี้วัดย่อยใช้ในการจัดกิจกรรมหรือทักษะต่างๆ ซึ่งไม่ยึดโยงกับห่วงของเวลา หรือลำดับในการบรรลุก่อนหลังของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งการวัดและประเมินผล 771 ตัวชี้วัดนั้น ไม่จำเป็นต้องเน้นการวัดแบบเป็นทางการ เช่น แบบทดสอบหรือแบบวัดต่างๆ แต่จะต้องมีการวัดที่หลากหลาย สามารถแสดงหลักฐาน หรือปรากฏหลักฐานการวัดได้ และที่สำคัญ ทำให้ง่ายต่อการนำไปบูรณาการทั้งในกลุ่มสาระฯ หรือข้ามกลุ่มสาระฯ ในแหล่งเรียนรู้ใกล้โรงเรียน เพื่อใช้ภาระงานหรือชิ้นงานที่ไม่มีจำนวนมากแต่สามารถวัดผลฯ นักเรียนได้ครอบคลุม ทั้งตัวชี้วัดแบบองค์รวม และองค์ประกอบย่อย ซึ่งไปปรากฏในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

นอกจากนั้น การจัดกลุ่มประเภทตัวชี้วัดในครั้งนี้ก็เพื่อต้องการให้มีความชัดเจนในการวัดและประเมินผลที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด อาทิ ตัวชี้วัดองค์รวม “เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่าย ๆ”

ที่นักเรียนต้องผ่านการวัดผลนั้น จะต้องเกิดจากการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมผ่านตัวชี้วัดองค์ประกอบย่อย ทั้งตัวชี้วัดการคิดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด ตัวชี้วัดการบอกและเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทย ตัวชี้วัดการเขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ ตัวชี้วัดการมีมารยาทในการเขียน ซึ่งผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย แต่เมื่อผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้วสิ่งที่ต้องการวัดนักเรียน คือการเขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่าย ๆ จึงเป็นการวัดด้วยชิ้นงานเดียว แล้วครอบคลุมบรรลุตัวชี้วัดทั้ง 5 ตัวชี้วัด ซึ่งทำให้เรารู้ว่า นักเรียนเรียนรู้อะไร และทำอะไรได้ รวมถึงเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมายและปฏิบัติด้วยตัวเองได้

“ทั้งนี้ ตัวชี้วัดยังคงเดิม เพียงแต่เน้น 771 องค์รวม เพื่อใช้วัดผลประเมินผล ส่วน 1,285 ย่อยใช้จัดกิจกรรมเสริมทักษะ เพื่อให้เกิดรวมแล้ววัดผล เพื่อลดภาระของทุกตัวชี้วัดต้องมีร่องรอยหลักฐานการเก็บคะแนน เพียงแต่เป็นการส่งเสริมจัดกิจกรรมแล้วเกิดตัวชี้วัดองค์รวมซึ่งง่ายต่อการทำไปงาน ซึ่งจะลดภาระครูที่ไม่ต้องวัดผลทุกตัวชี้วัด แต่ใช้การจัดกิจกรรมหรือทักษะ และเน้นย้ำองค์รวมเพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่บรรลุตามมาตรฐานตัวชี้วัด และส่งผลให้ง่ายต่อการบูรณาการหลายวิชา โดยใช้แหล่งเรียนรู้เป็นห้องเรียนรวมรายวิชา และเกิดคุณลักษณะและมีสมรรถนะของผู้เรียนตามหลักสูตร ฯ ไตง่ายขึ้น รวมถึงนักเรียนจะมีเวลาในการ Create จึงขอให้ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ ได้สร้างความเข้าใจ และร่วมคิดพิจารณาทำให้เห็นจริงถึงการปฏิบัติ เป็นพี่เลี้ยงครูอย่างกัลยาณมิตร เพื่อให้ครูมีความสุขในการออกแบบการเรียนรู้ และมีเวลาเต็มเต็มให้นักเรียนให้ถึงพร้อมศักยภาพ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีเวลาเหลือในการพัฒนาตนเองตามความชอบ ความถนัด และความสนใจของตนเอง บรรลุผลตาม KPI ของนายอัมพร พินะสา เลขาธิการ กพฐ. ทั้งด้านวิชาการ ดนตรี กีฬา ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต” รองเลขาธิการ กพฐ. กล่าว





ตัวอย่าง ตัวชี้วัดองค์ประกอบย่อย และตัวชี้วัดองค์รวม
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สาระที่ 2 การเขียน

ตัวชี้วัดองค์ประกอบย่อย

1. ท 2.1 ป.1/1 คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด
2. ท 4.1 ป.1/1 บอกและเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และเลขไทย
3. ท 4.1 ป.1/2 เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ
4. ท 2.1 ป.1/3 มีมารยาทในการเขียน

กิจกรรมการเรียนรู้



ตัวชี้วัดองค์รวม

ท 2.1 ป. 1 / 2
เขียนสื่อสารด้วยคำและประโยคง่าย ๆ

การเขียนบรรยายภาพ
(10 คะแนน)

- ▶ ประเมินทักษะการเขียนสื่อสารได้ถูกต้อง
- ▶ เขียนสื่อสารแล้วเข้าใจ



Ketthip

ตัวอย่าง การนำไปใช้ต่อยอด AL กับการบูรณาการ ฯ

“สวนนงนุช” แหล่งเรียนรู้สวนเกษตรทฤษฎีใหม่



นักเรียนเรียนรู้ และปฏิบัติกิจกรรม



Ketthip

-ตัวอย่าง-

ตัวชี้วัด
องค์ประกอบย่อย
9 ตัว.

ตัวชี้วัดองค์รวม
4 ตัว.

เวลา 40 นาที



ชิ้นงาน 10 คะแนน

คลิป TikTok

“พอเพียงความรู้สู่ชุมชน”

แนวทางการประเมินชิ้นงาน

- ✓ 1. ความรู้ ฯ เศรษฐกิจพอเพียง 5 คะแนน
- ✓ 2. แสดงถึงกระบวนการทำงาน 2 คะแนน
- ✓ 3. ข้อมูลนำเสนอถูกต้อง และน่าสนใจ ผ่านเทคโนโลยีที่เหมาะสม 3 คะแนน

“ 1 ชิ้นงาน ประเมินได้ครบทุกตัวชี้วัดองค์รวม ”

“บูรณาการ รวมรายวิชา”

ชั้น ม. 3

สังคมศึกษา ฯ ชั้น ม. 3
ส 3.1 ม.3/2 มีส่วนร่วมในการ
แก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น
ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การงานอาชีพ ชั้น ม. 3
ง ๑.๑ ม.๓/3 อภิปรายการทำงาน
โดยใช้ทักษะการจัดการ เพื่อการ
ประหยัดพลังงาน ทรัพยากร
และสิ่งแวดล้อม

วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ชั้น ม. 3
ว 1.1 ม.3/6 ตระหนักถึง
ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิต และ
สิ่งแวดล้อมในระบบนิเวศ โดยไม่
ทำลายสมดุลของระบบนิเวศ

ว 4.2 ม.3/2 รวบรวมข้อมูล
ประมวลผล ประเมินผล นำเสนอ
ข้อมูลและสารสนเทศตาม
วัตถุประสงค์ โดยใช้ซอฟต์แวร์
หรือบริการบนอินเทอร์เน็ต
ที่หลากหลาย

ขอบคุณที่มาจาก [สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน](#)